

СТАНОВИЩЕ

за материалите, представени за участие в конкурс, обявен от **Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“** за заемане на академичната длъжност **‘доцент’** по област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика професионално направление 4.1 Физически науки научна специалност „Структура механични и термични свойства на кондензираната материя“

от д-р Дианка Димитрова Нешева-Славова, професор в Институт по физика на твърдото тяло „акад. Г. Наджаков“, БАН

определена за член на научното жури на конкурс със заповед № Р33-1817 от 28.04.2016 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ)

Кандидат по конкурса за “доцент” (с две места), обявен в Държавен вестник, бр. 32 от 22.04.2016 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" за нуждите на катедра Експериментална физика на Физически факултет, е гл.ас. д-р Елисавета Георгиева Мареева от същата катедра. Комплектът материали на електронен носител, който ми е предоставен, съдържа документи (молба, автобиография, списъци с публикации и т.н., електронни копия на 20 публикации, данни за курсовете и учебните помагала и други материали, свързани с учебната дейност), които отговарят на изискванията на Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и допълнителните изисквания на катедра Експериментална физика. Те дават подробна информация за научно-изследователската, преподавателската и други дейности на д-р Е. Мареева. През 2011 г. тя успешно е защитила дисертация за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на тема „Дискретност на сеизмичните полета и процеси“. Дисертацията включва 9 публикации.

За участие в конкурса за „доцент“ са представени общо 20 публикации (от които 9 са самостоятелни) и 2 двустранични резюмета, които не са използвани в дисертационния труд. Шест от публикациите са в списания с импакт фактор (общ ИФ 5.342), 5 от тях са самостоятелни. Останалите 14 работи са: 1 в реферирано българско списание, 3 в Научни трудове на ПУ и СУБ, 4 са доклади на международни и 5 са доклади на национални конференции (от тях 2 са посветени на проблемите на обучението по физика), публикувани в пълен текст. Представен е списък на 11 забелязани независими цитирания (3 в книги и 7 в списания с импакт фактор), Хирш индексът на кандидата е 3.

Освен научните трудове гл.ас. Мареева е представила данни за 2 отпечатани учебни помагала (в съавторство) плюс 5 учебни курса и 1 учебно помагало с он-лайн достъп, на които тя е единствен автор. Учебните помагала и курсове са по обща физика I част за различни специалности, механика, физика на земята, статистическа обработка на данни.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Научните публикации на гл. ас. Е. Мареева се отнасят до изследване на сеизмичните процеси чрез използване на фракталната геометрия и анализ на данни за голям брой земетресения. Ще обърна внимание на две основни групи изследвания.

Първата група включва изследвания на фрактални свойства на сеизмичната активност на регионални сеизмични процеси и на вторични земетръсни серии. Те са измервани чрез фракталните размерности, контролирани от геологични, механични и

структурни хетерогенности и даващи информация за степента на хетерогеност на сеизмичната активност на един тектонично активна област. Анализирани са отношенията на три типа фрактални размерности към симулирани набори от данни и е установено, че те се отнасят различно към наборите от данни. Изчислени са фрактални коефициенти на реално силно земетресение (Измит-Дюзче, 1999 г.), които показват поведение, подобно на това за симулираните данни. Направена е оценка на фракталните коефициенти на една от тези размерности (корелационната т.е. площното разпределение) за земетресения в различни региони на света. За сериите от главни земетресения е намерена отрицателна корелационна връзка между фракталните коефициенти на площното разпределение и стойностите на параметъра, характеризиращ фракталната размерност по отношение на енергия на земетресението. Тази връзка може да бъде полезна при оценяване на вероятността за силно земетресение. При вторичните земетресения тази връзка е положителна.

Втората група е посветена на изследване на времена и разстояния между последователни земетресения от различни серии. Направен е анализ на разпределения на разстоянията и времената между последователни земетресения, както за серии от главни трусове, така и за серии от вторични земетресения. Показано, че те могат да се опишат с подходящи математически функции и това описание може да се приложи за намиране на подобие в геодинамичните процеси, протичащи в различните тектонски и сеизмогенни зони, както и за разграничаване на разпределението на земетресенията в различните зони. Изследвани са регионални и локални каталози и е показано, че ако се премасшират данните, разпределенията на разстоянията между последователните събития за различните зони се описват с една крива. За първи път за апроксимиране на тази крива е предложено бета разпределение. Изследвана е и приложимостта на един нов модел за анализ на активността на вторичните трусове след силни земетресения (RETAS) и са показани някои негови предимствата пред предишни модели.

От справката за учебната дейност се вижда, че гл.ас. Марекова има много активна учебна дейност. Тя е чела лекции по Статистическа обработка на експериментални данни, Приложна статистика, Обща физика I част и е водила семинарни и лабораторни упражнения по тези и други дисциплини (ОФ II част, Механика, Молекулна физика, Планиране на експеримента и обработка на експ. данни, Основи на информационните технологии и др.) на студенти от различни специалности. Участвала е активно в разработването на 8 учебни плана за 5 специалности за бакалаври („Физика“, „Инженерна физика“, Физика с информационни технологии“, Физика и астрономия“, „Физика с английски“) и 3 магистърски специалности редовно и задочно обучение („Учител по физика“ - за неспециалисти „Учител по физика“ - за специалисти-физици, „Педагогика на обучението по физика“) Разработила е 23 учебни програми на 9 курса от бакалавърски и магистърски програми. От 1999 г. досега гл.ас. д-р Е. Марекова е ръководила 7 успешно защитили дипломанти от специалностите „Физика“, „Инженерна физика“ и „Химия и физика“.

3. Критични забележки и препоръки

Нямам критични бележки по същество към научните публикации, но бих препоръчала на кандидата в заключенията да откроява по-ясно научните приноси на конкретното изследване.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Данните за научно-изследователската работа на гл.ас. д-р Елисавета Марева показват, че тя е изграден специалист в изучаването на сеизмичните процеси, който може да работи самостоятелно и да ръководи изследвания в тази област. Броят на публикациите, с които д-р Е. Марева участва в конкурса е двойно по-голям от минималния, но няма представен монографичен научен труд и броят на забелязаните независими цитирания е почти 2 пъти по-малък от изискванията за „доцент” в професионално направление „Физически науки“ на Физическия факултет при ПУ „П.Хилендарски”. Съгласно критериите за съпоставимост в тези изисквания „Монография или поне две глави от книга на български език се приравняват на 3 публикации, или на 2 публикации в списания, или на 1 публикация в списание с импакт фактор“. По мое мнение липсата на монография и недостатъчната цитируемост може да се компенсират: (а) от наличието на 6 публикации в списания с ИФ в. изискваните 5 и на значително повече от изискваните публикации в реферирани издания и (б) от приносите на д-р Е. Марева за общото развитие и издигане на научното и преподавателско ниво на катедрата, факултета и университета (научен секретар на Физически факултет от 2011 г. с голямата активност при разработване на учебни планове и програми, член на Университетската комисия по оценяване и акредитация и на Комисията по оценяване и акредитация на факултета, участие в един национален проект, финансиран от МОН, ръководител на 4 и участник в 3 Университетски проекта и др.). Поради това давам **положителна оценка** и препоръчвам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Факултета по физика за избор на гл.ас. д-р Елисавета Георгиева Марева на академичната длъжност „доцент“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ по професионално направление 4.1 Физически науки, специалност „Структура, механични и термични свойства на кондензираната материя“.

07.10.2016 г.

Изготвил становището: .....

Проф.дфн Дианка Нешева-Славова